

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az Esztári Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (**felperes címe.**) felperesnek, a Pál és Kozma Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve.** (alperes címe.) alperes ellen munkaviszony megszüntetése jogellenességének jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 18.M.70032/2020/8. számú ítélete ellen, a felperes 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 1.353.047 forint (egymillió-háromszázötvenháromezer-negyvenhét) fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2017. szeptember 1. napjától állt határozatlan idejű munkaviszonyban az alperessel kiemelt vagyonbiztosítási szakértői munkakörben. Ezt megelőzően 2009. február 22. napjától megbízási jogviszonyban látott el az alperesnél szakértői tevékenységet. A munkaköri leírása alapján felelős volt a biztosítási szerződések és kárrendezési utasítások szerint a kárfelmérések elvégzésére, a kárhelyszínek dokumentálására, fényképfelvételek elkészítésére, az iratanyagok továbbítására, a fedezet, jogszerűség és kárösszeg ellenőrzésére.
- [2] A felperes alaphéti és teljesítménybér kombinációján alapuló bérezésben részesült akként, hogy havi alaphéti 250.000 forint volt, amelyet a havi teljesítménytől függő teljesítménybér egészített ki, így egyhavi távolléti díjának összege 1.409.424,- Ft volt.
- [3] A munkavégzésének helyszíne ... megye területére, valamint az alperes utasítása alapján más megyékre is kiterjedt. A munkáltatói jogkört a vonatkozásában az alperes ... **Sz.T.** gyakorolta.
- [4] Az alperes tudomására jutott, hogy a felperes munkájában korábban nem tapasztalt súlyú és összefüggésű hiányosságok, problémák jelentkeznek, így különösen: limitált veszélynem váltások, hiányos vagy nem megfelelő fotódokumentáció, többször felhasznált fotódokumentáció. Az alperesnek konkrét ügyekről volt tudomása, de azok súlyával nem volt még tisztában, ezért célvizsgálatot rendelt el. A munkáltató 2017. december 12-én bizalmas besorolású Kárkontroll Jelentést készített. A felperesre vonatkozó összefoglaló megállapítás a következőket rögzítette: „A szakértő szakmai felkészültsége, tapasztalata nem megfelelő a Kiemelt szakértői státuszhoz. Rengeteg kárt rendez havonta, vélhetően a fent jelzett hibák ennek a „rohanásnak” az eredménye. A szakértő a mennyiséget jóval a minőség elé helyezi - vélhetően anyagi megfontolásból - és ezt még

akkor is próbálja tartani, ha az ... (...) felhívja a figyelmét bizonyos hibákra. Ezzel a hozzáállásával a kolléga nem képviseli az elvárható súllyal a Biztosító, és ezen keresztül a veszélyközösség érdekeit."

- [5] Az alperes részéről Cs.N. - ... - 2018. február 7. napjára megbeszélést hívott össze, melyen részt vett a felperes is. A megbeszélés két témája a szakértők területi vitája, illetőleg szakmailag és emberileg összeférhetetlen magatartása, valamint nem megfelelő munkavégzése volt. A felperes figyelmét felhívták a hibatípusokra, így pl. az önkényes veszélynem váltások, nem megfelelő és nem azonosítható fotódokumentáció készítése vagy pl. a fotózás elmaradásának problémája. Megemlítésre kerültek továbbá konkrét - duguláselhárítással, csőtörés-helyreállításal foglalkozó - cégek, amelyek visszatérő alkalmazása volt látható a felperes, illetőleg S.Á. kárügyeiben is.
- [6] Az alperes 2018. március 14-én személyes megjelenésre hívta a felperest a budapesti központba. Az egyeztetés témája a felperes munkaviszonyának megszüntetése volt, amelyről jegyzőkönyv készült. A jegyzőkönyvben rögzítésre került, hogy a munkáltató az egyeztetés eredményeként közölte a felmondást, amelynek átvételét a munkavállaló megtagadta. A munkáltató hangosan felolvasta a felmondást és tájékoztatta a munkavállalót arról, hogy az átvétel megtagadása ellenére a felmondás közöltnek minősül.
- [7] A felmondás indokolása szerint a felperes munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása tett azt szükségessé. A felmondás konkrétan a következőket tartalmazta: „Munkaköri leírása szerint munkaköri kötelessége, hogy a munkáltató biztosítási szerződése, valamint a mindenkor hatályos kárrendezési utasításai szerint köteles a kárfelmérést, a kárhelyszín pontos dokumentálását, fényképfelvételek készítését elvégezni. Mindezeket a Munkáltató mindenkor hatályos utasításaiban meghatározott módon, és helyre, az ott meghatározott időtartam alatt köteles továbbítani. Kiemelt feladata a fedezet, jogalap, összegszerű ellenőrzés. A munkáltató több alkalommal vizsgálta, hogy betartja-e a munkaköri kötelezettségeit, amelynek eredményeként több alkalommal felhívta a figyelmét, hogy maradéktalanul tartsa be a jogszabályi előírásokat és a társaság belső utasításait. Az előzményekre tekintettel a munkáltató 2018. évben több kárügyet átvizsgált, melyben Ön szakértőként járt el. A vizsgálat arra terjedt ki, hogy Ön a munkavégzése során mennyire tartja be a jogszabályokat, Társasági szabályzatokat, belső utasításokat, munkavégzése megfelel-e a munkaszerződésében, illetve a munkaköri leírásában rögzítetteknek." A felmondás indokolása továbbá megjelölt 52 db kárszámot, amelyek kapcsán rögzítette, hogy a felperes a korábbi figyelmeztetések ellenére a kárügyekben változatlanul nem tartja be a munkaköri leírásában, továbbá a munkáltató ... számú, Kárminősítéshez kapcsolódó lakossági károk rendezési folyamata utasításának 3.1.5. Kárszámítás, számfejtés általános szabályai, 3.1.9. Tételes kárrendezés szabályai, 3.1.7. Dokumentálás szabályai, 3.1.13. Szemlés kárigények véglegesítése pontjaiban foglalt előírásokat. Tekintettel arra, hogy a korábbi munkáltatói figyelmeztetések nem hoztak változást a felperes munkavégzésében, továbbá a fenti kárügyekkel összefüggő munkáltatói kifogásokra nem tudott elfogadható magyarázatot adni, a munkáltató a munkaviszony megszüntetése mellett döntött.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [8] A felperes a munkaviszony jogellenes megszüntetésére tekintettel 12 havi távolléti díjának megfelelő 16.913.088 forint, valamint kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott arra, hogy a felmondás indoka nem valós, mert általában sem szegte meg sem a munkaköri leírása, sem a ... utasítás nevezett pontjainak előírásait. A felmondás indoka nem is

világos, mert nem tartalmazza azokat a konkrét tényeket, körülményeket, amelyekre a munkáltató a felmondást alapította. Ezen túlmenően a felmondás nem is okszerű, mert még ha igaz is volna bármelyik terhére rótt szabályszegés, abból akkor sem következne abból a munkaviszonya megszüntetése, mert a munkáltató mindenkivel szemben tár fel ilyen jellegű problémákat.

- [9] Előadta, hogy a felmondás napján **Sz.L.** kör-emailben tájékoztatta az alperesi munkavállalókat és a kárrendezésben részt vevő külső szerződéses partnereket, hogy „sorozatos eljárási és súlyos szakmai hibák, szabálytalanságok miatt” került megszüntetésre a felperes munkaviszonya. Ennek eredményeként a felperesnek immár semmi esélye nincs a továbbiakban a szakmájában elhelyezkedni, ezen kereseti lehetősége gyakorlatilag megszűnt, mivel a szakma alkalmatlan emberként könyvelte el.
- [10] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte annak megalapozatlansága miatt. Előadta, hogy a felmondást **Sz.T.** igazgatósági tag, vezérigazgató-helyettes írta alá, aki a felperes felett munkáltatói jogkörrel rendelkezett. Hivatkozott arra, hogy a felperes érvelése téves a „bérlevonás” szankció alkalmazásáról. A felperes nem szerzett jogosultságot a teljesítménybérre mindazon kárügyekben, melyeknél az alperes hibát, hiányosságot tárt fel. Az alperes a szóban forgó kárügyek miatt nem hozott Kollektív Szerinti szerinti hátrányos jogkövetkezménnyel szembe tartó határozatot, így arról sincs szó, hogy a felmondásban bármilyen kárügyben történt felperesi mulasztást kétszeresen értékelt volna.
- [11] Megítélése szerint a felmondás indoka világos, abban egyértelműen megjelölésre került, hogy a felperes milyen magatartása, mulasztása miatt került sor a munkaviszony megszüntetésére. A felmondás okszerűsége körében előadta, hogy önmagában az a körülmény, hogy más szintén mulasztó munkavállalóknak nem szüntette meg a munkaviszonyát, még nem jelenti, hogy felperes felmondása nem lehet okszerű.
- [12] Az alperes részben vitatta a kereset összecsúszását is. Az alaphír összegét nem, teljesítménybér számítási módját az átlagszámítás jogszabályi alapjának hiánya miatt vitatta. Előadta, hogy az alperesnél cafeteria rendszer nem működik, a béren kívüli juttatás ettől különböző jogcímet jelent. Mindezek alapján a felperes a cafeteria és a home office juttatás címén előterjesztett igényekre akkor sem lenne jogosult, amennyiben a munkaviszonyának megszüntetése esetlegesen jogellenesen történt volna. Előadta továbbá, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [13] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kereset nem alapos.
- [14] A felmondás alakiságával kapcsolatban meghallgatta **Sz.T.** alperesi törvényes képviselőt, aki elmondta, hogy a felmondáson az aláírás tőle származik. A bíróság az alperesi törvényes képviselő, mint munkáltatói jogkörgyakorló nyilatkozatára tekintettel elutasította a felperes azon indítványát, amely grafológus írásszakértő kirendelésére irányult. A szakértő kirendelése a munkáltatói jogkörgyakorló meghallgatását követően teljesen szükségtelenné vált, az kizárólag a per elhúzását és szükségtelen költségek felmerülését eredményezte volna.
- [15] A bíróság leszögezte, hogy a jelen pernek nem tárgya a felperes részére járó teljesítménybér ki nem fizetésének a jogszerűtlensége. Mindazonáltal a tényállás teljeskörű feltárása, valamint a felperes

kétszeres értékelés tilalmára való hivatkozása körében jelentős a teljesítménybérezés alperes által alkalmazott rendszerének ismerete. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy amennyiben a munkavállaló a teljesítmény elérése kapcsán előírt feltételeket nem teljesíti, nem szerez jogosultságot arra. Ez esetben nincs szó hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásáról. Az alperesnél irányadó Kollektív Szerződés 11.4.4.1. pontja rendelkezik a munkavállalóval szemben alkalmazható hátrányos jogkövetkezményekről, de megállapítható volt a perben, hogy azok közül egyiket sem alkalmazta a felperes vonatkozásában. Mindezek alapján nem történt kétszeres értékelés akkor, amikor a felperes felmondásában olyan kárügyek is megjelölésre kerültek, amelyek érintettek voltak a teljesítménybér ki nem fizetésével kapcsolatban.

- [16] A felmondás indokának világosságának vizsgálata során az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az megfelel az összefoglaló indok követelményének, mert tartalmazza, hogy a felperes munkájára miért nem volt a továbbiakban szükség. A felmondásban megjelölésre került, hogy a munkáltató vizsgálta, hogy a felperes betartotta-e a munkájára irányadó szabályokat, utasításokat, és konkrétan megjelölt kárszámokat, amelyekkel jelzett ügyekben megsértette a munkaköri leírásában, valamint az ... utasítás egyes pontjaiban foglalt előírásokat. Nem teszi jogellenessé a felmondást a világosság követelménye szempontjából az indokolásnak az a része, amely a munkaköri leírás és a ... utasítás egyes pontjainak megszegésére utal, de nem jelöli meg az adott szabály pontos tartalmát. A felperes szabályszegésének ténye megállapítható a konkrét pontokra történő hivatkozás nélkül is, így a felmondás jogszerű. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a felmondás átadásakor készült jegyzőkönyv szerint az alperes képviselői külön is tájékoztatták a felperest a felmondás konkrét okairól.
- [17] A felmondás valóságának követelménye kapcsán az elsőfokú ítélet rögzítette, hogy a munkáltató több alkalommal vizsgálta, hogy a felperes betartotta-e a munkaköri kötelezettségeit, amelynek eredményeként több alkalommal is felhívta a felperes figyelmét a mulasztásokra. A felmondás az előzmények rögzítését követően megjelölt 52 db kárügyet, amelyekben a felperes szabályszegéseket követett el. Az elsőfokú bíróság a csatolt dokumentumok, és részben **Sz.L.** és **P.N.** tanúvallomásai alapján bizonyítottanak találta a szabályszegéseket, így azok szintén valósnak minősülnek. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a perfelvétel során bírói felhívásra nem tett olyan nyilatkozatot, amellyel tételesen, kárügyenként ténybelileg vitatta volna a mellékletekben kifejtettek elkövetését. A bíróság példálózó jelleggel meghallgatta **Sz.L.** és **P.N.** tanúkat arra vonatkozóan, hogy az alperes által csatolt mellékletek szerinti konkrét kárügyekben mi volt a felperes által elkövetett szabályszegés és hogyan kellett volna helyesen eljárni. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes ugyan vitatta a terhére rótt szabályszegések tényét, azonban kifogásai, nyilatkozatai nem voltak alkalmasak annak cáfolatára, hogy munkáját felületesen végezte, indokolatlanul növelve ezzel az alperesi kockázatokat és figyelmen kívül hagyva a veszélyközösség érdekeit.
- [18] Az okszerűség körében értékelendő hivatkozás volt a felperes részéről a kétszeres értékelés tilalma. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy nem eredményez kétszeres értékelést azon szabályszegés vagy mulasztás felmondási okként történő figyelembevétele, amely miatt a felperes nem szerzett jogosultságot a teljesítménybér kifizetésére.
- [19] A bíróság a felmondás indokolásában felsorolt konkrét kárügyekben elkövetett szabályszegéseket csak részben találta okszerű felmondási indoknak, figyelemmel arra, hogy azok között szerepeltek olyanok is, amelyek a felperes megbízási jogviszonyának idején történtek, így ezek vonatkozásában a felmondás indoka nem lehetett okszerű. Az elsőfokú bíróság a felperesi szabályszegések sorozatosságát, visszatérő jellegét és az alperesi veszélyközösség érdekeinek nem megfelelő

képviselőtét tényként állapította meg, ami miatt a felmondás indokát okszerűnek találta.

- [20] A bíróság a felmondást abból a szempontból sem tartotta jogellenesnek, hogy a felperes hivatkozása szerint az alperes más munkavállalók esetében is tárt fel mulasztásokat, mégsem szüntette meg a munkaviszonyukat. A munkáltatónak joga van mérlegelni, hogy az összes körülmény figyelembevételével kinek, milyen módon szankcionálja a hibáit.
- [21] Az elsőfokú bíróság elutasította a felperesnek az eljárás felfüggesztése iránti kérelmét, figyelemmel arra, hogy a munkajogi és büntetőjogi felelősség egymástól független. Az, hogy a felperes a kárügyintézkedések során a munkáját a szabályzatnak megfelelően végezte-e, megalapozhat munkajogi felelősséget anélkül, hogy az büntetőjogi felelősséget is maga után vonna.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [22] Az ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes marasztalását a kereset szerinti összegben, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára és új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Igényt tartott első- és másodfokú eljárás során felmerült perköltségének a megfizetésére is.
- [23] A felperes hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem állapította meg megfelelően. Megítélése szerint nem felel meg a valóságnak, hogy egyidejűleg zajlott le a megbeszélés S.Á.-sal és vele, külön-külön személyre szabottan problémákat tártak fel, illetve a felperessel hibatípusokat közöltek. A bíróság legfeljebb arra a következtetésre juthatott volna, nem volt megállapítható, hogy együtt, vagy külön történt a megbeszélés. Az alperesnek kellett volna azt bizonyítani, hogy a 2018. február 7. napján tartott megbeszélésen a felperessel közölt, kifejezetten rá vonatkozó hibatípusokat, problémákat, de ezt nem bizonyította.
- [24] Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú eljárás során nem került feltárára az ... és a felperes közötti viszony, valamint az alkalmazó eljárási rend sem. A felperes nem követhette el a terhére rótt szabályszegéseket, mert azok nem rá vonatkoztak. Előadta, hogy nem ő hozott döntést, hanem az ... részére dolgozott egyfajta előkészítő státuszban. Ennek megfelelően a munkája során keletkezett dokumentációt az egyes kárügyeknél összességében értékelte az ... és azt megfelelőnek elfogadta.
- [25] Érelmezte, hogy az ítélet nem a felperesre, illetve nem az ő ügyében készült. Előadta, hogy S.Á. és a felperes vonatkozásában a két ügy nagy mértékben hasonló, így a bíróság álláspontja is hasonló volt, de a bíróság nem a felperesre nézve hozott döntést.
- [26] A felmondás indokának világossága vonatkozásában előadta, hogy a kárszámok felsorolásából nem lehet megállapítani, hogy a felperes munkája során milyen szabályszegéseket követett el, így a kárszámok rögzítése összefoglaló indokolásként nem fogadható el.
- [27] Az ítélet további hiányosságaként jelölte meg, hogy az nem tárgyalta és nem magyarázta miért jogszerű a ... utasítás adott pontjaira hivatkozó megjelölés, a felmondás általános, valamennyi kárszámmra, majd az A/4. számú mellékletben kárszámot rendelt hivatkozása körében. A ... utasítás

adott pontja, adott kárszámhoz rendelése sem alkalmas arra, hogy a megsértett előírást meg lehetne jelölni.

- [28] Előadta, hogy a bíróságnak az egyes kárszámokat vizsgálva kellett volna állást foglalnia a felmondás világossága kérdésében, úgy, hogy a kárszám alapján az ügy beazonosítható-e, az adott kárszám esetében a megjelölt, megsértett ... utasítás melyik volt, és az egybeesik-e a perben utólagosan az alperes által becsatolt kimutatásban leírtakkal.
- [29] A felperes továbbra is fenntartotta azon állítását, miszerint a teljesítménybér ki nem fizetése és a felmondásban megjelölt kárszámok vonatkozásában fennáll a kétszeres szankció alkalmazása.
- [30] A felperes továbbá hivatkozott arra, hogy az alperes nem biztosította a részére a ... előírások megismerésének lehetőségét. Előadta, hogy az informatikai rendszerhez volt ugyan hozzáférése, de a ... utasítások letöltéséhez nem kapott jogosultságot.
- [31] A felperes sérelmezte, hogy az ítélet összesen 8 darab káraktát vizsgált a felmondásban rögzített 52-ből. Előadta, hogy az alperes a felmondáshoz képest az A/4. mellékletben csatolt iratában a ... utasítás 3.1.8.1. pontjának 3. bekezdés megsértését, valamint a 6.21.1. bekezdése megsértését is állította, amely viszont nem szerepelt a felmondásban, így az alperes a felmondási indokokat jogellenesen kiterjesztette. A felperes sérelmezte az elsőfokú ítéletben megjelölt egyes kárakták vonatkozásában tett megállapításokat is.
- [32] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján, valamint a felperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését.
- [33] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást felderítette, a bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte. Az elsőfokú bíróság a szakértő bevonásának mellőzését is kellően indokolta. Előadta, hogy az ítélet tényállásában egyes kárszámok „sorsát” illető bemutatás - felperes által hivatkozott - elmaradása nem lehet jogsértő, tekintve, hogy a felperes a perfelvételi eljárásban nem tett tényállítást az egyes kárszámokhoz tartozóan arról, hogy miért tartja valótlannak az ezzel kapcsolatos alperesi megállapításokat. Az elsőfokú ítéletben egyébként az egyes kárügyek beazonosíthatóak, minden további nélkül követhető, hogy mely kárszámhoz, melyik melléklet tartozik. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban igazolást nyert, hogy a felperes a vizsgált kárügyekben megszegte a ... utasítás felmondásban idézett pontjait. A felperes munkaköri leírásban írt kötelezettsége volt az alperes valamennyi, a felperes munkafeladatait érintő szabályzatának megismerése és betartása. Az alperes kifejezetten nyilatkozott arra, hogy a felperes az egyes kárügyekben a ... utasítás mely rendelkezését szegte meg.
- [34] Álláspontja szerint az alperes nem értékelte a felperes kötelezettségszegését kétszeresen. A vitássá tett kárügyek miatt nem fizette ki a teljesítménybért, nem a Kollektív Szerződés szerinti hátrányos jogkövetkezményt alkalmazott.

[35] Hivatkozott arra, hogy a perfelvételi eljárásban a felperes az egyes felmondási indokokat, kárügyeket illetően még akkor sem tett tényállításokat, nem jelölte meg, hogy terhére rótt mulasztásokat, szabálytalanságokat milyen okból vitatja, amikor az alperes az írásbeli ellenkérelméhez kapcsolódóan valamennyi kárügy tekintetében előadta, hogy a felperes milyen szabályt segett az adott ügyben. A fentiekén túl a felperes - többszöri bírói felhívás ellenére - sem tett indítványt a perfelvételi szakban az egyes kárakták teljeskörű csatolására, az eljárás érdemi szakaszában pedig erre már nem volt eljárásjogi lehetősége.

[36] Az alperes a fellebbezési kérelem összecszerű marasztalására vonatkozó igényt, mind jogalapjában, mind összecszerűségében is vitatta.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

A fellebbezés nem alapos.

[37] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság, a bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást teljeskörűen feltárta, az abból levont jogi következtetésével is egyetértett, erre figyelemmel az elsőfokú ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383.§ (2) bekezdése és a 386.§ (4) bekezdése alapján - helyes indokainál fogva - helyben hagyta.

[38] A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

[39] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a per elbírálása szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy a 2018 február 7-i megbeszélésen a felperes S.Á.sal együtt, vagy külön-külön jelentek meg. A lefolytatott bizonyítási eljárás során egyértelműen tisztázásra került, miszerint a felperessel közölték, hogy milyen szabályszegeéseket állapított meg vele szemben a munkáltató. A 2018. március 5-én kelt Kárkontroll Jelentés több pontban tartalmazta a felperes által elkövetett szabálytalanságokat, mely szintén közlésre került a felperessel. A 2018. március 14-én készült jegyzőkönyv pedig rögzítette azokat a munkavállalói szabályszegeéseket, amelyek a felmondás indokának alapjául szolgáltak. A felperessel tehát személy szerint közölték azokat a hiányosságokat, amelyeket a munkavégeése során a munkáltató tapasztalt. Ennek körében nem volt jelentősége annak, hogy a 2018. február 7-i megbeszélésen külön-külön vagy együttesen hallgatta meg a munkavállalókat az alperes.

[40] A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 66.§ (1) bekezdése szerint a munkáltató felmondását köteles megindokolni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése értelmében a felmondás indoka a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával, képességével, vagy a munkáltató működésével összefüggő ok lehet.

[41] Az Mt. 64.§ (2) bekezdése értelmében a megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie. A megszüntető jognyilatkozat indokának valóságát és okszerűségét a nyilatkozattevő bizonyítja.

- [42] A felmondás vizsgálata kapcsán irányadó a Legfelsőbb Bíróság MK.95. számú állásfoglalása is, mely kimondja, hogy az írásban közölt munkáltatói felmondásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. E törvényi követelményeknek a felmondás indokolása abban az esetben felel meg, ha tartalmazza azokat a konkrét tényeket, illetve körülményeket is, amelyekre a munkáltató a felmondást alapította. Nem szükséges azonban a felmondási ok részletes leírása, hanem a körülményekhez képest elegendő az ok összefoglaló megjelölése is. Az állásfoglalás értelmében a munkáltatói felmondás elmaradhatatlan követelménye az, hogy a munkavállaló tudjon arra következtetni, hogy a munkáltatónál a továbbiakban miért nincs szükség a munkájára. Nem az a lényeges tehát, hogy a felmondás részletező indokolást tartalmaz-e, vagy összefoglaló meghatározást használ, hanem hogy a felmondás okaként közöltekből megállapítható legyen, miért nincs a munkáltatónál szükség a továbbiakban a munkavállaló munkájára. A Kúria több eseti döntésében is rögzítette, hogy a rendes felmondás indokolása megfelelő, ha - az intézkedés alapjául szolgáló konkrét tények és a körülmények megjelölése nélkül - az okot összefoglalóan jelöli meg, feltéve, ha ebből megállapítható, hogy a munkavállaló munkájára a továbbiakban miért nincs szükség. (BH2003.211., BH2001.395.)
- [43] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításával, miszerint az alperesi felmondás indoka megfelel az összefoglaló indok követelményének, mivel tartalmazza, hogy a felperes munkájára miért nincs szükség a továbbiakban. A munkáltatói felmondás konkrétan rögzítette, hogy a felperes munkáját figyelemmel kísérte, illetve a 2018. évben több kárügyet is konkrétan megvizsgált. Ennek során megállapította, hogy a felperes nem tartotta be a jogszabályokat, a társasági szabályzatokat, belső utasításokat, valamint a munkavégzése nem felelt meg a munkaszerződésében, illetve a munkaköri leírásában foglaltaknak. E körben konkrét káraktákat is megjelölt, valamint hivatkozott az alperesnél hatályos 1/A/2017. végszámú utasítás előírásaira. A munkáltató a felmondásban megjelölte konkrétan, hogy a hatályos kárrendezési utasítások szerint munkaköri kötelezettsége volt a felperesnek, hogy a kárfelmérést, a kárhelyszínt pontosan dokumentálja, fényképfelvételeket készítsen. Kiemelt feladata volt továbbá a fedett jogalapösszegezés ellenőrzése is.
- [44] A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem teszi a felmondást jogellenessé az, hogy a megjelölt kárügyekben pontosan nem határozta meg a felmondás, hogy az adott esetben mi volt a munkavállalói kötelezettségszegés. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a munkaügyi jogvita során nemcsak a felmondás indokolásában kifejezett közölt, hanem olyan további tények és körülmények bizonyításának is helye lehet, amelyek - az indokolás keretein belül maradván - azt kiegészítik és alátámasztják. A munkáltató tehát hivatkozhatott a per során arra, hogy a felmondásban megjelölt kárszámok vonatkozásában a felperes milyen munkavállalói kötelezettségszegést követett el. Az egyes kárügyek esetén az alperes a felmondásban nem volt köteles részletezni, hogy az irányadó ... utasítás mely pontját és mennyiben szegte meg, elegendő volt annak összefoglaló megjelölése is. Az egyes kárügyekben történt felperesi mulasztások konkrét kifejtése és bizonyítása lehetséges volt az alperes részéről a peres eljárásban, melyet a munkáltató kifejezetten meg is tett. A másodfokú bíróság rámutat továbbá arra, hogy a felperes munkaköri leírásában rögzítésre került, miszerint a munkavállaló a mindenkor hatályos kárrendezési utasításai szerint köteles a kárfelmérés, a kárhelyszín pontos dokumentálását, fényképfelvételek elkészítését elvégezni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint, az alperes felmondása akkor is jogszerű lenne, ha nem jelölte volna meg a ... utasítás konkrét pontjait. Ugyanis azok megjelölése nélkül is vitathatatlanul megállapítható a felmondásból, hogy a munkavállaló munkájára a továbbiakban miért nem volt szükség. A

munkáltató felmondás vizsgálata alapján nyilvánvaló, hogy a munkáltató a felperesre irányadó valamennyi jogszabályt, szabályzatot vizsgálta, és azok figyelembevételével határozta meg a kötelezettségszegéseket. Az irányadó bírói gyakorlat szerint, a munkáltató a perben akkor is bizonyíthatná a szabálytalanságot, illetve a munkavállalói kötelezettségszegést, ha pontosan nem jelöli meg konkrétan az irányadó jogszabályi rendelkezéseket (MK. 95. sz. állásfoglalás).

- [45] A felperes sérelmezte a fellebbezésében, hogy a kárszámok megjelölése nem felel meg összefoglaló indokolás követelményének. A jelen perbeli esetben azonban megállapítható volt, hogy a felmondás egyértelműen meghatározta a felperes munkaköri leírásában és vezérigazgatói utasításában foglalt szabályok megsértését, valamint azt is, hogy mely kárügyekben találta ezeket megállapíthatónak, felsorolva a konkrét kárszámokat is. Az ezt követően lefolytatott bizonyítási eljárás során a munkáltató az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően nyilatkozott az egyes kárszámok vonatkozásában. A perfelvételi eljárásban azonban a felperes az egyes felmondási indokokat, kárügyeket illetően nem tett tényállítást, nem jelölte meg, hogy a terhére rótt mulasztásokat, szabálytalanságokat milyen alapon és milyen okból vitatta. A bíróság az 5. sorszámú végzésében felhívta a felperest, hogy az alperes által csatolt mellékletekben kifejtett felperesi magatartások vonatkozásában, azok részletes ténybeli vitatását tegye meg. A felperes azonban ilyen nyilatkozatot a perfelvételi tárgyalás lezárásáig nem terjesztett elő, kizárólag általános szemponts alapján vitatta a felmondási indokok valóságát. Az elsőfokú bíróság a 2019. március 20. napján tartott tárgyaláson felhívta a feleket, hogy kívánnak-e további tényelőadást tenni, de a felperesi képviselő nem kívánt több tényelőadást tenni. Az elsőfokú bíróság ezt követően figyelmeztette a feleket a perfelvétel lezárására, annak jogkövetkezményeire, vagyis arra, hogy a kereset, viszontkereset, vagy ellenkérelem megváltoztatásának, és új bizonyítási indítvány előterjesztésének ezt követően csak különös esetekben van helye. A felek úgy nyilatkoztak, hogy további előadni valójuk a perfelvétel körében nincs.
- [46] A Pp. 220.§ (1) bekezdése tartalmazza a perfelvétel lezárását követő utólagos bizonyítás lehetőségét. Jelen esetben azonban a felperes nem hivatkozott olyan indokokra, amely megalapozhatta volna az utólagos bizonyítás előterjesztésének a lehetőségét, illetve ilyen kérelmet sem terjesztett elő. Amennyiben az utólagos bizonyítás vonatkozásában előterjesztett volna kérelmet, akkor a bíróságnak azt végzéssel kellett volna engedélyezni, vagy elutasítania a Pp. 220. §-a alapján. Az elsőfokú eljárás során azonban a felperes utólagos bizonyításra vonatkozó kérelmet nem terjesztett elő, ennek következtében az érdemi tárgyalási szakban már nem is lehetett volna a konkrét kárügyeket vizsgálni.
- [47] A másodfokú bíróság megítélése szerint hatálytalan a felperes azon bizonyítási indítványa is, melynek során saját maga csatolta a káraktákat. A Pp. 7. § 12.a.) pontja szerinti keresetváltoztatásra a Pp. 45.§ (3) bekezdése alapján - a megjelölt kivételektől eltekintve - a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig van lehetőség. Az érdemi tárgyalási szakban a Pp. 215.§-ban megfogalmazottak esetén lehet megengedni a keresetváltoztatást. Ilyen a 215.§ (1) bekezdésben felsorolt körülményre a felperes azonban nem hivatkozott, illetve ilyet nem állított. A keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelem előterjesztéséről a jogi képviselő tájékoztatása nem volt szükséges. A fentiekből adódóan az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a bizonyítási eljárást a felperes vitatásához képest általános szinten folytatta le, és a kárügyeket csak példálózóan, a jegyzőkönyvben rögzített mélységben vizsgálta.

- [48] A felmondási indok valósága vonatkozásában az elsőfokú bíróság a tényállás körében helytállóan állapította meg, hogy a munkáltató a felmondást megelőzőleg is vizsgálta, hogy a felperes betartja-e a munkaköri kötelezettségeit, amelynek eredményeként több alkalommal felhívta őt a jogszabályi előírások és társaság belső utasításainak betartására. Az alperes 2018-ban több kárkontroll jelentést készített, melynek eredményéről a felperest tájékoztatta. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a lefolytatott bizonyítási eljárás és a meghallgatott tanúk vallomása alapján megállapítható, hogy a felperes ugyan vitatta a terhére rótt szabályszegések tényét, azonban kifogásai, nyilatkozatai nem voltak alkalmasak annak cáfolatára, hogy munkáját felületesen végezte. E körben a tanúk is egybehangzóan nyilatkoztak. Mindezek alapján a felperes mulasztásainak és szabályszegéseinek sorozatossága valósnak bizonyult.
- [49] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak az okszerűség körében kifejtett jogi álláspontjával is, ezért annak megismétlése nélkül, a helyes indokai alapján helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkáltatónak joga van mérlegelni, hogy az összes körülmény figyelembevételével kinek, milyen módon szankcionálja a hibáit, azaz jogosult eldönteni, hogy a munkaköri kötelezettségét megszegő munkavállalóval szemben felmondást, vagy egyéb hátrányos jogkövetkezményt alkalmaz. A munkáltató jelen esetben a felmondás jogával élt, és a peres eljárásban bizonyította a munkáltatói intézkedés jogszerűségét.
- [50] Az indok okszerűsége körében a másodfokú bíróság is vizsgálta a fellebbezésben felhívott kétszeres értékelés tilalmát. Az alperesnél irányadó Kollektív Szerződés 11.4.1. pontja rendelkezik arról, hogy a kötelezettségét vétkesen megszegő munkavállalóval szemben a következő joghátrányok alkalmazhatóak:
- jutalmazásból történő kirekesztés egy esztendőre; vagy
 - a munkakör - legfeljebb egybefüggő - hat hónapra történő megváltoztatása, feltéve, hogy az adott munkakör joghátránykénti ellátása más előírásokba nem ütközi, vagy
 - pénzbírság kiszabása, melynek összege nem haladhatja meg a munkavállaló hátrányos jogkövetkezmény kiszabásakor érvényes havi alapbérének 50%-át.
- [51] A fentiek alapján téves az a felperesi állítás, miszerint kétszeres értékelés történt akkor, amikor a felmondásban olyan kárügyek is megjelölésre kerültek, amelyek érintettek voltak a teljesítménybér ki nem fizetésével. A teljesítménybér ugyanis egy meghatározott teljesítmény elérése esetére jár, amennyiben a munkavállaló a feltételeket nem teljesíti, nem szerez jogosultságot arra. Ebben az esetben nincs szó hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásáról. A jelen perben a munkáltató, figyelemmel arra, hogy az általa kitűzött teljesítményt a felperes nem érte el, nem fizetett részére teljesítménybért, de ez nem jelenti azt, hogy az adott kár megjelentetése a felmondásban kétszeres értékelést alapozott volna meg. A munkáltató teljesítménybér ki nem fizetése kapcsán ugyanis a kollektív szerződés szerinti hátrányos jogkövetkezményt nem alkalmazott.
- [52] A másodfokú bíróság nem vizsgálta a felperes fellebbezésében megjelölt kárakták vonatkozásában előterjesztett előadását, figyelemmel arra, hogy azt a perfelvételi eljárás során kellett volna a felperesnek megtennie. A Pp. 373.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során - a (2)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel - a keresetet, a viszontkeresetet és a beszámítást (e szakaszban a továbbiakban együtt: kereset), illetve az ellenkérelmet megváltoztatni

nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A (2) bekezdés szerint a fél akkor változtathatja meg tényállítását, ha olyan tényre hivatkozik, amelyet önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott tudomására, vagy következett be, feltéve, ha az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezett volna. A (3) bekezdés kimondja, hogy a fél akkor terjeszthet elő új bizonyítási indítványt, illetve bocsáthat rendelkezésre további bizonyítási eszközt, ha az a (2) bekezdés szerint megváltoztatott tényállítás bizonyítására, vagy a keresete ellenkérelme alapjául korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott tudomására vagy keletkezett.

- [53] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes előadása az egyes kárügyek kapcsán nem felel meg a Pp. 373.§-ában előírt feltételeknek, és ő nem is hivatkozott olyan önhibán kívüli okra, amely megalapozná az általa előterjesztett előadásokat.
- [54] Téves a felperesnek az ... működési eljárásának feltárására, tisztázására vonatkozó fellebbezési előadása is. A felperes ugyanis az elsőfokú eljárás során e körben tényállítást nem tett, és nem terjesztett elő bizonyítási indítványt sem, ennek következtében a Pp. 373.§-a alapján a fellebbezésében nem hivatkozhat e körben a tényállás felderítetlenségére.
- [55] Megalapozatlan a felperesnek az ítélet formalizáltságával kapcsolatban tett előterjesztése is. Az elsőfokú ítélet egyértelműen a felperes munkaviszonyának a megszüntetése kapcsán, az azzal lefolytatott bizonyítási eljárás lefolytatását követően született.
- [56] A másodfokú bíróság a felperesnek a fellebbezésben megjelölt bizonyítási indítvány elutasításában kifejtett okfejtésével sem , figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a perfelvétel során felhívta több alkalommal a felperest, hogy fejtse ki a tényállását, terjessze elő bizonyítási indítványait, így a felperesnek a perfelvétel körében kellett volna bizonyítási indítványt előterjesztenie arra, hogy a teljes káraktákat csatolja a munkáltató. Ez azonban nem történt meg, így erre már a fellebbezésében nem hivatkozhat. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy egyébként az elsőfokú bíróság az ítélet V. pontjában részletesen foglalkozik a felperes érdemi szakban tett bizonyítási indítványainak elutasításával kapcsolatban. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a felperes bizonyítási indítványait az érdemi szakban elutasította.

Záró rész

- [57] A pertárgyértéke a Pp. 512.§ (2) bekezdése alapján 16.913.088 forint volt. A Pp. 83.§ (1) bekezdése szerint a törvény eltérő rendelkezése hiányában a pernyertes fél perköltségét a pervesztes fél téríti meg. A Pp. 81.§ (1) bekezdése és (5) bekezdése alapján a jogi képviselővel eljáró fél a perköltségét kizárólag a jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján számíthatja fel. A másodfokú eljárás során felmerült költségek felszámítása iránt a pernyertes alperes azonban költségjegyzéket nem terjesztett elő, így a másodfokú bíróság mellőzte a perköltség tárgyában való határozathozatalt.

- [58] A pervesztes felperes a Pp. 512.§ (2) bekezdése alapján megállapított és a fellebbezéssel érintett 16.913.088 forint pertárgyérték után az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39.§ (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése szerint köteles 1.353.047 forint fellebbezési illetéket megfizetni.
- [59] A fellebbezés tárgyaláson kívül történt elbírálására a Pp. 376.§ (1) bekezdése alapján került sor.
- [60] A másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezést a Pp. 365.§ (2) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2021, január 14.

. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Kulisity Mária s.k.
bíró